

Núm. 50 • Any XII • Desembre 1996

Butlletí dels Luïsos

Centre Parroquial d'Horta

Feliu i Codina, 7 i 9 • Tel. 427 73 27 • 08031 Barcelona

consiliari

Nadal amb esperança

La situació del nostre món no és gaire afalagadora. Al costat de realitats plenes de bondat trobem veritables pous de desamor. Quan arriba la pau a un indret del món, esclata un nou conflicte més virulent en un altre lloc.

La realitat no és nova. Al llarg de la història el mal ha conviscut amb el bé; el blat amb el jull. Té sentit la nostra història? I la resposta avui i sempre ens la dóna un Infant, fill de Maria. Déu fet home és la pa-

raula veritable que omplena els nostres cors d'esperança.

Malgrat totes les foscores, una llum vengut totes les pors i mentides. La tendresa d'un Nadó és la llum que amara de sentit i escalf el nostre món, a voltes cansat i trist. La vida és un clam d'amor i solidaritat. Nadal ens fa reviure amb cor nou aquesta realitat d'esperança i germanor.

Felicitem-nos i disposem-nos a compartir amb tothom aquests dies de família i amistat. Que el nostre compromís sigui portar la mirada de bondat i tendresa d'aquest Infant a tots els qui ho necessiten.

Llavors el nostre Nadal serà ple i l'esperança del nostre món, completa.

Antoni Palom,

Germà de les Escoles Cristianes

sumari

- 02 / Consiliari / *Nadal amb esperança* / Antoni Palom, *Germà de les EE.CC.*
- 03 / Editorial / *Crònica informativa* / C.P. d'Horta
- 03 / Fotografia / *Escudella barrejada* / Secció fotogràfica
- 04 / Manualitats / *La secció creix* / D. S. E.
- 04 / *Commemoració dels fidels difunts* / Dora Serra
- 05 / Poesia / *El pessebre que sospiro* / Joan Bartrolí i Bonany
- 06 / Entrevistes / *Francesc Solé i Vendrell* / Dora Serra
- 09 / Tennis de taula / *Inauguració d'una taula* / Secció de Tennis Taula

- 10 / Excursionisme / *Un museu i un jardí* / Francesca Noguera
- 11 / Records d'altres temps / *La fundació "Jaume Font"* / Pere Solé i Sans
- 13 / *Seixantè aniversari* / Jordi Toboso i Bosch
- 13 / *Fa seixanta anys que camineu* / Joan Bartrolí i Bonany
- 16 / *Illa mort el nostre vel* / Jordi Toboso i Bosch
- 16 / *Vivències / M'agrada viure la diada dels Reis* / Joan Homar i Gibert
- 19 / *Infantesa / Raconet del soci infantil* / Carmina
- 20 / *Esbart Folkloric / Trobada de dansaires veterans / Homenatge al mestre Castells* / Daniel Comas
- 22 / *Nadal a l'Esbart* / Albert Maymó
- 23 / *Coordinació / Cinquanta i deu* / Manuel Gausachs i Marí

editorial

Crònica informativa

En el moment de fer balanç de l'activitat dels Lluïsos d'Horta durant l'any que aviat s'acabarà, s'han de tenir en compte les diverses perspectives que influiran de forma decisiva en el resultat positiu o negatiu del seu funcionament.

Per experiències estadístiques, sabem que una majoria de socis i lectors d'aquest BUTLLETÍ ignoren, en gran part, tota l'activitat diària que es desenvolupa dintre dels nostres locals.

És això que ens mou a fer, ara i aquí, aquesta crònica informativa que vol reflectir breument la vida del Centre.

En el present curs hi ha aproximadament 500 persones que participen en les diverses activitats que organitzem, la qual cosa vol dir que durant tota la setmana les nostres sales (i quina sort que se'n van fer de noves) estan completament ocupades. Especial atenció mereix la utilització de l'escenari, el qual diàriament, des de les 5 de la tarda fins a les 12 de la nit, també està més que ocupat. A part les sessions de teatre per a les escoles del barri que es fan en dies lectius, i moltes altres activitats alienes. Sense oblidar el cinema dels caps de setmana i altres dies festius.

Per a dir a terme tot això ens és necessari un desplegament tècnic i administratiu comparat a l'alçada de qualsevol empresa comercial, cosa que ens ha obligat a mantenir una secretaria permanent per atendre les multiplicades gestions i controls.

Un altre dels punts que volem destacar és el manteniment de les instal·lacions, moltes d'elles obsoletes. Requereixen una atenció constant i molt costosa econòmicament.

Valorant-ho tot una mida per sobre, és una satisfacció per a nosaltres obrir les portes del Centre Parroquial oferint el servei que la societat ens demana, assumint a la vegada la responsabilitat que representa la organització i millora del seu funcionament més adequat, i considerar prou positiu el resultat del molt esforç, cada dia més patent, que hi estan dedicant les persones que ho fan possible, i que ens donen ànims per emprendre noves fites.

Això no obstant, també hem de dir, i arribem al tòpic de sempre, que repassant les nostres llistes, trobem a faltar la col·laboració de molta gent que podria participar a engrandir la cada vegada més forta significació que està obtenint el Centre a tot el barri, les relacions oficials i públiques, etc.

Aprofitem, en aquests dies de Nadal, per dedicar-vos a tothom la nostra felicitació més sincera, perquè la renovada vinguda de l'Infant Jesús sigui per a tots nosaltres un vincle d'unió, amor i esperança.

Bon any nou!

C.P. d'Horta

fotografia

Escudella barrejada

La portada del present BUTLLETÍ és una fotografia obra de Carme Ballester, seleccionada en primer lloc en el tema obligat del mes de novembre "Felicitació de Nadal".

Creiem que ha estat una bona idea escollir aquest tema, perquè és una manera molt específica de col·laborar amb una altra secció de la Casa.

Felicitem la guanyadora i esperonem totes les Seccions perquè pensin com po-

den prendre part en aquesta "escudella barrejada" que entre tots hem de fer. Vull dir col.laboracions espontànies.

La Secció Fotogràfica ha dut a terme una primera exposició del Curs 1996-97. Els dies 12, 13, 19 i 20 d'octubre, el nostre company Gaspar Aguiló ens va oferir la segona versió de *L'art Anònim*, detalls en pedra o ferro de les façanes de cases barcelonines. Una molt acurada exposició.

Quan ja sigui a la impremta el present BUTLLETÍ, tindrem una exposició del nostre benivolgut amic Miquel Campmany — els dies 8, 14 i 15 de desembre—, de fotografies en color sobre temes d'Horta, amb el títol *Horta, terra meva*. (No podem anticipar cap comentari perquè encara no hem vist l'exposició, ara, a últims de novembre, quan escrivim aquestes línies.)

Us anunciem el Concurs Social que organitzarem per sisena vegada el pròxim mes de gener: tema lliure, apartat blanc i negre, i apartat color. Els que acostumeu a concursar rebreu les butlletes d'inscripció en el moment oportú. Prepareu fotos!

Secció Fotogràfica

manualitats

La secció creix

Fa dies que no parlem de Manualitats i no és pas que la secció decreixi, ans al contrari: aquest any s'han inscrit 221 persones! És cert que no tothom que s'inscriu continua el curs, però la majoria compleix.

Totes les tardes de la setmana hi ha un moviment impressionant en aquesta vella Casa (130 anys!). La pintura, les puntes, les labors de tota mena, la ceràmica i l'esmalt, i més, i més... La xerrameca és impressionant i les mans treballadores encara més.

Ara, al desembre, celebrarem la festa de Santa Lúcia, com a Patrona escollida per a la Secció.

Com que no en tenim prou de venir a les tardes, encara la majoria s'apunta per anar a les sortides culturals que s'organitzen alguns matins de cada mes.

L'Oficina de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya compta amb la nostra assistència per a les Jornades d'Anàlisi que promou dintre de la Campanya de Promoció de la Dona: "Dones en acció".

Ens hem agermanat per fer arribar la nostra felicitació de 50è aniversari a la nostra companya i secretària, Maite. (Em sembla que la vam emocionar i tot!)

També ens hem agermanat en el dolor per les tres companyes que aquest any ens han deixat per sempre:

Teresa Camí, que tantes puntades de ganxet portava fetes;

Fernanda Mari, que tenia gran il·lusió per aprendre pintura, i

Pilar Rodríguez, a qui anava com anell al dit fer tall i confecció.

Expressem el nostre sentit condol als seus respectius familiars.

Us trobem a faltar, companyes!

D. S. E.

Commemoració dels fidels difunts

Avui, dia 2 de novembre de 1996, he assistit a una Missa de Difunts, durant la qual s'ha interpretat el Rèquiem KV 626 de Wolfgang Amadeus Mozart. M'ha semblat que aquella era la primera Missa que celebràvem els cristians. Amb quina unció era recitat el salm:

"Escolteu el meu clam, Senyor, compadiu-vos de mi, responeu-me. Arribar davant vostre és el que vull; Senyor, no us amagueu!"

I el cant del Recordare: "...Recordau, Jesús bondadós, que he estat la causa del vostre pelegrinatge..."

Segueix el Confutatis: "Us prego, humil i prosternat, amb el cor trossejat com la cendra, que tingueu cura del meu darrer moment."

La música de Mozart arriba al cor de la gent perquè està escrita amb passió, amb els cinc sentits, amb nervi, sang i ànima.

Segons els historiadors més estrictes, l'estrany personatge que a l'estiu de 1791 encarregà l'obra no és altre que el comte Walsegg von Stuppach, al qual li agradava d'organitzar concerts amb obres d'altres músics que presentava com a pròpies. Si Mozart acceptà l'encàrrec fou, en part, a causa de les necessitats econòmiques que patia en aquells moments. A Mozart el preocupava molt la composició del Requiem. Va escriure: "Aquest Rèquiem em portarà a la mort... No em puc treure aquesta idea del damunt".

I així va ser, va morir abans d'acabar l'obra, el dia 5 de desembre de 1791, a l'edat de 35 anys. Va acabar l'obra, per encàrrec de Constança Weber, la dona de Mozart, el compositor i amic de la família Süssmayr, el qual ja havia fet anteriorment, diversos treballs per a Mozart.

El comte Walsegg estrenà l'obra com a "seva" a finals de 1793. Arran de la publicació de l'obra l'any 1803, se sabé definitivament qui n'era l'autor. La polèmica durà fins l'any 1839, en què la viuda explicà quines havien estat les circumstàncies que envoltaven tot aquest misteri. Tornant als sentiments que l'obra de Mozart desvetlla en els cors dels qui l'escolten, no puc deixar de pensar en el misteri de la Mort. El mateix Amadeus hi estava obsessionat. En una carta digué:

"La mort, quan la considerem amb profunditat, és la veritable clau de la nostra existència; he tingut durant aquests darrers anys una relació tan íntima amb la mort, la millor i més veritable amiga de l'home, que la seva imatge no només no em fa terror, sinó que em sembla dolça i consoladora".

Dora Serra

El pessebre que sospiro...

*Dues muntanyes de suro
sota un retall de cel blau...*

*Un pastor i quatre ovelles
i una vaca i aviram...*

*Un riu de paper de plata
sota un pont d'arc de mig punt...*

*Un pagès que un verd camp llauri
i dos masos, més amunt...*

*Un camí que serpenteja,
amb molta gent transitant,*

*tots amb l'ofrena senzilla
per anar a adorar l'Infant...*

*i els Fuster a dins, i la Verge
el Nadó bo i bressolant...*

*Tot plegat cobert de molsa
i algun brot de galzeran*

*dels bells boscos de ma terra,
i amb farina emblanquant...:*

*Heus ací aquell pessebre
que jo feia essent infant;*

*heus ací l'humil pessebre
que el meu cor va sospirant!*

Joan Bartroli i Bonany

Francesc Solé i Vendrell

Nascut el 27 de març de 1942, Francesc Solé i Vendrell és actualment el soci núm. 49 del Centre Parroquial d'Horta.

Els primers passos, en Cisco ja els va fer pel cafè i per l'escenari dels Lluisos.

Cisco: N'hi havia passat tantes, d'hores, dins d'aquesta casa, que fins en feia els plànols de memòria, sense deixar-me ni un raconet.

Dora: *¿Per què tens un número de soci tan alt?*

Cisco: Perquè abans no entràvem en llista de socis fins al 15 anys complerts; no com ara que, així que neixen, ja els poden apuntar, com a can Barça. Ah! I una altra cosa: només admetien socis masculins. Això ja és història arxivada. Jo vaig entrar de soci, junt amb una colla d'amics, quan vàrem organitzar un equip de futbol: el C.P. Horta. Estàvem federats a la Diocesana, jugàvem al camp de l'Horta i pagàvem, entre tots, 100 pesetes per partit (això passava l'any 1957). Jugàvem un diumenge a casa i un altre a fora, pels barris de Barcelona, els dels equips que pertanyien a la Diocesana.

Dora: *Vas canviar d'equip, oi?*

Cisco: A mitja temporada del 58-59, vaig entrar al de la Damm. Jugàvem al camp de l'Europa i estàvem a la 1a divisió, la que avui és la 1a divisió dels juvenils. Jugàvem contra els juvenils del Barça, de

l'Espanyol, de l'Hospitalet, del Júpiter, etc. Vaig jugar fins als 18 anys, ja que quan en feies 19 et donaven de baixa. Vaig voltar pels altres equips fins que vaig anar a la mili.

Dora: *Vas anar voluntari al cos d'aviació...*

Cisco: Sí. Era l'any 1963, quan estava a punt de fer els 21. Vaig estar-me 3 mesos a Saragossa i 15 a Cadaqués, a la base del Pení.

Dora: *Encara existeix aquella base?*

Cisco: És clar que sí. Hi ha una estació de radar que controla l'espai aeri espanyol, juntament amb 7 o 8 estacions més, repartides per tot l'estat.

Dora: *Éreu molta colla?*

Cisco: De soldats de lleua, devíem ser-ne entre 70 i 80; d'especialistes, un centenar. També hi havia nord-americans; uns 150 o 200. En aquella estació de radar, alguna vegada s'hi han detectat OVNIS.

Dora: *Vols dir? Ningú no en diu res, d'això.*

Cisco: D'aquest assumpte, no se'n parla mai. Entre nosaltres, sí que ens ho explicàvem. Jo era a l'oficina, i més d'una vegada m'havia tocat escriure algun "ofici" en clau. Jo no sabia pas què escrivia, ni ningú de l'oficina no ho sabia interpretar. Ens manava un tinent coronel i dirigíem els escrits a la Capitania General de Saragossa.

Dora: *Quina llàstima, no saber-ne més coses! Bé, ens quedem amb les ganes! "La vida sigue", com diu la cançó. Tu acabes el servei militar i tornes cap a casa.*

Cisco: Per poc temps, ja que entro a estudiar a l'Escola de Capacitació Agrària de la Diputació de Barcelona, a Caldes de Montbui. Van ser dos anys d'estudi fins a treure'm el títol de Capatàs Agrari. Només

baixava a casa els caps de setmana. Ho vaig passar molt bé, en aquella escola. I, a més a més, ens donaven molt bon menjar.

Dora: *Què hi estudiàveu?*

Cisco: Matemàtiques, física, química, especialització de zootècnica, també enologia, malalties de les plantes, cultius i allò que en deien Formació del Espiritu Nacional (assignatura que ningú no estudiava però que tothom aprovava amb nota alta: 7 i 8; no existia el 5). Quan vaig acabar els estudis, vaig arrendar una masia a Collsacabra, municipi de Joanetes, avui dia, a la Vall d'en Bas. Ja fa 30 anys que hi sóc. Tinc cria de vaques per fer vedells per a carn comestible, i cria de cavalls, també per a carn comestible, que venc sobretot a Figueres, també a Girona i a Barcelona.

Dora: *¿No et va resultar dur el canvi de vida?*

Cisco: No. M'hi vaig adaptar tot seguit. Sempre m'havia agradat la muntanya i continua agradant-me.

Dora: *I no solament la muntanya...*

Cisco: I tant! També em va agradar la Dolors, i m'hi vaig casar. La Dolors és filla de l'Esquirol i fins fa poc regentava, amb sa germana, l'hostal Collsacabra. Vaig entrar a jugar a futbol amb l'equip del poble, l'A.E. Corcó. Vaig formar part de la seva plantilla fins a complir els 35 anys. Després, quan els meus fills ja tenien edat de jugar amb els Alevins, vaig ser-ne l'entre-

nador base durant cinc anys. Teniem quatre fills. Per desgràcia, el gran se'ns va morir d'accident l'any 1988. Ara ens queden dos nois i una noia.

Dora: *Que aviat deixaran el niu, segurament... Però parlem de tu. Què més fas, a l'Esquirol, a part de treballar?*

Cisco: He cantat amb l'orfeó de Cantognigròs i amb la coral Lorelei de l'Esquirol, de la qual ara sóc president. Amb l'orfeó de Cantonigròs vàrem anar a cantar a Neuchâtel l'any 1983. Ens dirigia el mestre Colomer, que fa molt anys havia dirigit l'orfeó Montserratí dels Lluïsos d'Horta. Amb la coral Lorelei vàrem anar a Polònia, a la ciutat de Gdansk, el poble de Lech Walesa. Això passà l'any 1986, quan encara hi havia el règim comunista. Passàvem més hores a les fronteres que pel camí!

Dora: *Espera, espera! Estem parlant del present, gairebé, i encara han quedat penjades una colla de coses de la teva vida al barri d'Horta. No ens has parlat de l'escola, tema que tots els entrevistats ens expliquen...*

Cisco: Parlem de l'escola, doncs. Fins als nou anys vaig anar als Hermanos de la Salle. Plego al 3er curs per passar a l'escola dels Salesians, on començo a fer ingressos de batxillerat. En acabar el 4rt curs, començo a treballar sense que ningú em preguntés quins són els meus interessos i

*"Em diuen que sempre estic igual,
que no he canviat..."*

projectes. L'estudi als Salesians era molt bo i s'hi aprenia força, però l'ambient era lúgubre. Alguns professors semblaven nazis. N'hi havia un que li dèiem "La Gestapo", perquè apallissava la gent i posava càstigs molt durs.

Dora: *I els tutors i consellers?*

Cisco: Eren com el nazi! Hi ha una colla de professors dels quals guardo molt bon record; d'altres, en canvi, més m'estimaria no haver-los conegut!

Dora: *Anem, doncs, cap als Lluïsos.*

Cisco: Tornant al futbol..., l'any 1964 vàrem posar en marxa un equip de futbol sala. Va ser el primer equip que hi va haver a Espanya. (Us en donaré una llarga informació en un altre BUTLLETÍ.) El segon equip fou el Tennis Horta, amb el qual podíem competir. Jo havia ballat ballets, a les ordres d'en Jordi Miró, el qual, per a ensenyar-nos no sé quins passos, tocava al piano un fragment de l'òpera d'en Martiño Tornerel·li [Martí Torné i Sabadell] Carni a la Griel'la.

Dora: *I la comèdia?*

Cisco: A més a més de sortir a la Pas-

sió i als Pastorets, havia fet comèdia amb el quadre juvenil que dirigia el senyor Miquel Campmany. Recordo una anècdota: fèiem una comèdia en la qual només sortíem l'Armand Calafeil, en Manel Bartomeus i jo (sempre fèiem comèdies sense dones). Resulta que, no sé per quins set sous, en Manel havia de fer veure que era mort i jo havia d'anar a medir-lo per fer la caixa. En escena hi havia en Manel i l'Armand discutint com s'ho farien per enredar-me. En aquestes, jo trucava a la porta una vegada i una altra vegada (havia de donar temps al fingit mort d'estirar-se). El senyor Miquel, que estava nerviós, més que no pas jo, a la primera trucada em va clavar una empenta que em llançà al mig de l'escenari. El "mort" encara estava dempeus... Quina mala jugada! ¿Què fer, davant una situació tan compromesa? L'Armand se'm va col·locar al davant i, amb les mans, em tapava els ulls mentre en Manel s'estirava. L'Armand va tocar el dos; en Manel botava, tot rient, sobre la taula, i jo... Imagineu la resta!

Dora: *Que n'és, de dura, la vida de l'actor! Escolta, tu vas ser l'ànima de les dues pel·lícules de l'Oest Hortenc!*

Cisco: Les primeres pel·lícules de l'Oest filmades a l'Estat Espanyol després de la Revolució Francesa: Rifles de Maldad (en color i castellà) i El Preu de la Venjança (en color i català).

Dora: *De la primera, en vàrem parlar als BUTLLETINS n.ºs. 32 i 33, en un llarg article teu, justament... ¿Alguna cosa més a dir als socis del C.P.H.?*

Cisco: Quan baixo a Horta, m'agrada passar pels Lluïsos i retrobar-hi vells amics. Ah, aquí porto una fotografia de quan era petit, perquè no em diguin més que sempre estic igual, que no he canviat! Comproveu-ho! Ara, seriosament: continuo considerant aquesta Casa com CASA MEVA.

Dora: *Que per molts anys puguis dir-ho. Tant de bo tothom s'hi sentís bé, com a CASA SEVA.*

Dora Serra

tennis taula

Inauguració d'una taula

El passat mes d'octubre vam començar una nova temporada amb un total de 30 jugadors, distribuïts en 6 equips que disputen les següents lligues:

- 1a Divisió Nacional.
- 3a Divisió Nacional.
- 2a Divisió Provincial.
- 3a Divisió Provincial.
- Lliga Catalana Sub-21.
- Veterans.

El més destacable d'aquests dos primers mesos de competició és l'actuació dels jugadors veterans que, amb la incorporació (per motius d'edat) de Benito Moreno, estan fent la millor temporada des que —ara fa cinc anys— vam començar a

jugar en aquesta categoria.

També és de destacar el fet que tornem a estar en l'elit del tennis de taula espanyol amb la participació en la lliga de Primera Nacional i que, per primera vegada, un partit de lliga ens portarà a les illes Canàries, esdeveniment que significa que la nostra secció al llarg de la seva història haurà participat en competicions en totes les comunitats d'Espanya.

Durant el sopar homenatge que es fa als clubs esportius de Catalunya, la nostra entitat ha rebut una placa pel seu ascens a Primera Divisió Nacional. Dita placa fou recollida per Benito Moreno. Li fou lliurada i firmada pel president de la Generalitat de Catalunya, el Molt Honorable Sr. Jordi Pujol.

La fotografia que acompanya aquest text és feta, el passat mes de maig, al Parc de les Aigües, on la nostra entitat fou invitada per les autoritats del Districte Horta-Guinardó a la inauguració d'una taula de ping-pong.

Hi vam participar amb 4 jugadors. I entre les personalitats presents hi havia Albert Batlle (regidor-president del Districte), Jordi Serra (president de la Federació Catalana de Tennis de Taula) i Desideri Díez (conseller de Cultura del Districte).

Secció de Tennis Taula

excursionisme

Un museu i un jardí

Sortida cultural al MNAC i al parc Costa i Llobera

El passat 7 de novembre férem una interessant sortida per visitar el Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) i els jardins Costa i Llobera. En tornarem més culturitzats, encara que físicament molt cansats. Però tot sigui per l'art i la cultura.

El dia se'ns presentà tan esplèndid, que semblava primaverenc més que tardoral.

Com sempre, tothom fou puntual i l'autocar enfilà sens dilació la Ronda de Dalt cap a la Zona Franca. Per això, veient indicadors de l'aeroport, ens passà pel magí la divertida idea que potser faríem un vol en avió. Però no. Seguïrem endavant cap a la Zona Olímpica fins arribar al museu. Ens repartiren degudament per fer una visita controlada i assequible per a tothom.

El museu. Molts dels que hi anàvem, crec que (no ho diguem gaire fort) no hi havíem estat mai, en aquest museu, que, un cop restaurat i reestructurat, resulta agradable de visitar i, per tant, és un mitjà importantíssim perquè els ciutadans puguem gaudir de la immensa riquesa d'art romànic que tenim a Catalunya.

Una monitora ens anà guiant per la com-

plicada estructura de l'edifici mentre ens instruïa sobre aquell art de voltants dels segles XI-XII, tan ple de simbolismes, que, amb els seus trets diríem que infantils i acolorits, ens produeix alhora una sensació de pau i dolcesa. Quants segles de cultura amuntegada, en aquelles imatges! Quantes generacions sentint l'imperatiu creador de l'art, sempre en evolució com la humanitat mateixa! Pintures i escultures, que han arribat fins a nosaltres de vegades molt malmeses, però que, mitjançant unes tècniques interessantíssimes, han estat traslladades en aquest museu on són admirades i on estan preservades de possibles agressions de tota mena.

Els jardins. En sortir del museu, amb el temps malauradament just, ens traslladaren al parc de cactàcies de Costa i Llobera, que fou començat els anys 70, al peu de Montjuïc, cara al mar, pel senyor Joan Pañella, un botànic català, autodidacte, intuïtiu, els coneixements del qual eren valorats arreu del món. Hi té dedicat, *in memoriam*, un monolít.

És un dels millors i més grans parcs d'aquest gènere de tot Europa. Té una extensió de 4 quilòmetres. Déu n'hi do!

Un monitor força entès i molt simpàtic ens guià i donà tota mena de detalls sobre aquest tipus de plantes, crasses les unes, tipus cactus les altres, algunes autòctones, i d'altres, la majoria, importades de països llunyans, fins i tot de Madagascar, adaptades molt bé aquí gràcies al clima i característiques de la terra àrida de Montjuïc.

El monitor semblava divertir-se citant-nos noms científics i populars. Però, per més que s'hi escarrassés, després de sentir-ne uns quants, ja ens havíem perdut. Ens parlava de la forma evolucionada d'aquestes plantes per sobreviure en climes on escasseja l'aigua; de les espines que formen "aureoles" que retenen la humitat de la nit en gotes d'aigua que reguen el terra; de les flors tan vistoses i boniques, en contrast amb l'aspecte tan aspre de la

planta, algunes de les quals sols duren una nit. Veiérem un arbre dit "de la llana" perquè té el tronc ple d'espines que aprofiten les ovelles per gratar-s'hi... i deixar-s'hi manyocs de llana.

En fi, un parc molt ben organitzat que, dit pel monitor, és interessant de visitar a qualsevol estació de l'any, perquè cadascuna de les plantes hi té la seva èpo-

ca de lluïment.

I, així, rendits i satisfets (hi hagué qui no perdé l'ocasió de fer fotografies que potser algun dia veurem exposades) d'haver conegut una cosa més de la nostra bonica i estimada ciutat, tornàrem al nostre raconet d'Horta. I fins una altra!

Francesca Noguera

records d'altres temps

La fundació "Jaume Font"

Òbviament que aquest Jaume Font no és pas el nostre enyorat Jaume Font i Borràs, l'amic entrançable desaparegut fa un any i mig, en vol directe cap a la Casa del Pare.

El titular i president de la Fundació és en Jaume Font i Mari-Martí, persona activíssima, amable, comerciant de prestigi, que fou entusiasta motor dels minyons de muntanya amb organització de diversos campaments.

Des de ja fa molts anys, la Fundació està formant una fonoteca històrica que compta amb el suport de la Presidència de la Generalitat de Catalunya, per tal que quedin enregistrades activitats rellevants o interessants de caràcter cívic, polític, cultural i esportiu, mitjançant la veu de persones que en puguin donar fe. El febrer de 1995 havien entrat ja prop de 40.000 enregistraments, distribuïts en un índex de 57 temes diferents.

A petició del senyor Font, amb qui, per circumstàncies de la meua feina, tingui ocasió d'establir contacte i bona amistat, un dia del mes d'abril del 1995, al domicili de la Fundació, vaig enregistrar el reportatge que segueix a continuació, que quedà arxivat a l'índex d'entitats civiques i ateneus.

CENTRE Parroquial D'HORTA (LLUISOS)

Primera època

El Centre Parroquial d'Horta (Lluïsos) ha estat —jo així ho crec— l'entitat més important del barri al llarg de la seva història, per l'enorme varietat d'activitats i per la destacada importància d'algunes d'elles. Fou el 1866 que, a iniciativa del rector Lluís Cantarell, tretze joves posaren en marxa l'entitat a Can Xicus, un més que humil local situat al carrer Baix de Mariner. El 1875 foren aprovats els estatuts, adoptant-se el nom de Centre Moral Instructiu. El nombre de socis augmentà ràpidament, fins que, el 1882, fou arrendat i, després, adquirí un solar al carrer dels Prínceps, avui Feliu i Codina, 719. El 1889 l'entitat s'havia instal·lat ja al nou domicili, on s'havia construït una sala d'espectacles amb el seu corresponent escenari, un cafè i una petita estància per al conserje. L'entitat fou posada sota l'advocació de Sant Lluís, prenent el nom d'Acadèmia de Sant Lluís. El 1895 s'hi fan obres molt

importants i es construeix un frontó on, els diumenges al matí, venen a jugar bons jugadors de Barcelona.

El 1906 el vicari de la Parròquia, Josep Bundó, funda una escola parroquial als Lluïsos, destinada als fills dels socis, però que, passada la Setmana Tràgica, és oberta a tot el barri. Deixa de funcionar el 1911 amb motiu de l'arribada dels germans de La Salle a la barriada.

El teatre, que funciona des de finals del passat segle, va assolint molt de prestigi, i s'hi fa teatre de molta presentació. El 1924 s'hi estrenen els Pastorets de Josep M. Folch i Torres, amb coreografia dirigida per l'eminent folklorista Aureli Campmany. El 1926 s'inicien importants obres al teatre, donant pendent a la sala i construint-se vestuaris sota l'escenari. Això feu que s'hagués de treure un enorme volum de terra, a càrrec totalment de la inestimable

col·laboració d'un grup de socis. A partir del 1927 es fa teatre tots els diumenges, el prestigi del quadre escènic va creixent, i són diversos els autors que li confien l'estrena de les seves obres.

El 1932 es crea l'Orfeó Montserratí que dirigeix el prestigiós organista Josep M. Roma; col·labora amb la Parròquia i dona concerts als Lluïsos, a ciutat i a diferents poblacions de Catalunya; en un acte al Casal de Sant Gervasi el batlle de Barcelona, August Pi i Sunyer, imposa una cinta a la bandera de l'orfeó.

El 1929, havent-hi gran afeció als esports, es forma una penya que tindrà tres anys de vida activa, efectuant-se tota mena de competicions i simultànies a càrrec de destacats escaquistes. El 1930 debuta un equip de futbol amb el nom de Penya Pa-

(Continua a la pàg. 14)

L'Orfeó Montserratí, el dia del seu debut, el gener de 1933.
Dirigia el mestre Josep M. Roma

Seixantè aniversari

El dia 2 de juliol d'aquest any 1996, va tenir lloc al temple parroquial de Sant Joan d'Hereta la celebració eucarística del 60è aniversari del casament (quasi unes noces de diamant, oi?) dels nostres amics i germans Pere Solé i Pans i Joaquina Gallemí i Est.

Al primer col·laborador d'aquest Butlletí i soci n.º 1 dels Quinzes d'Hereta i a la seva distingida esposa el desitgem, doncs, molts anys d'amor, pau i felicitat.

Jordi Sobase i Bosch

Fa seixanta anys que camineu...

Als amics Pere Solé i Joaquina Gallemí, en el seixantè aniversari de les seves noces

Fa seixanta anys anys que camineu, amics, pel sender atzarós d'aquesta vida i, avui, que vostra passa resta unida, d'amor i comprensió sou molt més rics...

Serveu les il·lusions dels temps bonics quan per voler del Cel va ser junyida la nupcial llaçada, que convida a compartir tant joies com faties...

Sortosos, doncs, ja que el Camí que un jorn us proposàreu de seguir l'heu fet tan dignament fins aquest dia...

Que Déu us faci encara molt temps gaudir aquest fer via junts, com fins aquí, il·luminats pel Flam amb què Ell us guia!

Joan Bartroli i Bonany (Soci n.º 13)

(Ve de la pàg. 12)

cífics, que arribarà a disputar un total de 66 partits, la gran majoria al camp de la Unió Atlètica d'Horta. L'excursionisme és una altra activitat del jovent, que aprofita les festes lliures per anar a la conquesta de les nostres muntanyes. S'organitzen excursions en autocar i també sortides familiars a les fonts de Collserola. Les sardanes tenen especial acollida al pati del frontó o a la platea del teatre quan el temps ho requereix.

El 6 d'abril del 1930 l'entitat dona llum al periòdic *La Vall d'Horta*, d'hàbit local. Prompte assolirà la xifra de 400 subscriptors. Portarà a bon fi una intensa campanya pro Autobusos Roca, enfrontant-se amb les autoritats municipals i a la poderosa Companyia General d'Autobusos. Sortí per darrera vegada el setembre del 1932.

El Centre era una gran família. Matrimonis i més matrimonis s'anaven contractant entre noies i joves de l'entitat, i així s'anava formant una família cada vegada més nombrosa..., gran família que hagué de sofrir, ben unida, la tragèdia de la immolació de la casa comuna, l'Acadèmia de Sant Lluís. La matinada del 21 de juliol del 1936 foren incendiades totes les instal·lacions; el foc acabà amb el teatre, amb la biblioteca, amb el valuós arxiu teatral, amb la màquina de cinema, amb els estris de l'orfeó... Però no acabà amb una joventut sana i vigorosa, una joventut que feia teatre o pintava decorats, que cantava i dançava, que feia deport, que col·laborava amb la parròquia, que era el somni inabastable de les altres entitats locals; d'una joventut que, escampada per tota la geografia de l'Estat Espanyol, somniava amb el dia que, com au fènix, el Centre ressorgiria de les seves cendres.

Segona època

... I aital dia arriba. El jovent va tornant —no pas tots— i es posa tot seguit mans a la feina. El 29 de juny del 1939, el quadre escènic ja debuta al local del Foment Hortenc, galantment cedit. Pel Nadal del mateix any s'inaugura ja un teatre provi-

onal, utilitzant-se una coberta que els fusters socialitzats havien construït a l'antic frontó.

Van apareixent tota classe d'activitats: la joventut crea un potent equip de bàsquet, es filma una pel·lícula al Collserola, es crea l'Adoració Nocturna a la Parròquia. Amb motiu de les noces de diamant, reapareix l'Orfeó Montserratí dirigit provisionalment per Jordi Llongueras, qui aviat passarà la batuta al prestigiós mestre Angel Colomer del Romero. Equip de futbol, campaments d'estiu a diversos llocs de la província.

El 1942 s'efectuen a l'escenari obres suficientment importants per permetre portar a cap el fet més important de la història del Centre, que ha canviat el nom d'Acadèmia de Sant Lluís pel de Centre Parroquial d'Horta (Lluïsos). Mossèn Josep Tintó, sacerdot jove de gran empena suggereix la preparació d'una Passió que no desmereixi de les d'Olesa i Esparreguera. La suggerència s'acompanya de l'oferta de Francesc Toboso de fer-se càrrec de la direcció escènica i artística; la junta directiva, presidida per Ferran Solé, la persona que més anys ha ocupat la presidència de l'entitat, accepta la proposta i la Passió és una realitat la quaresma del 1943.

Neix la revista *Ideal*, que viurà per espai de 23 anys i serà el més viu exponent de la vida del Centre en aquest llarg període. Apareix el Grup Folklòric sota la direcció de Josep M. Castells, deixeble que fou d'Aureli Campmany. Les veus masculines de l'Orfeó obtenen un accésit al concurs de caramelles de la plaça de Sant Jaume i surten a cantar pels carrers del barri. El Montserratí guanya el concurs d'orfeons de Sant Esteve de Sesrovires, i, juntament amb els orfeons Laudate i Sant Esteve, actua diferents vegades al Palau de la Música. Funciona un grup excursionista i una secció d'escacs.

L'èxit de la Passió és esclatant i cada any s'han d'augmentar el nombre de representacions per atendre els autocars que venen de diferents comarques catalanes. Nombroses personalitats artístiques, culturals i religioses assisteixen a l'espectacle. El 1950, acabades les representaci-

ons del drama sacre, s'enderroca el teatre, i el 1951, amb la Passió d'inaugura el nou, amb un escenari que és un dels més espaiosos i més ben condicionats de la ciutat. El quadre escènic gaudeix d'enorme prestigi, i els seus serveis són requerits per pobles i més pobles de Catalunya. Guanya el primer premi en el concurs de teatre amateur organitzat per FESTA, i l'autor Antoni Tarré li confia l'estrena de la seva obra *El cafè del teatre*, guanyadora del premi Ciutat de Barcelona.

Gràcies a una campanya iniciada per IDEAL l'any 1952 s'inaugura una Creu de Terme al final del carrer de Campoamor. Neix el Grup Fotogràfic, que tindrà extraordinària activitat, amb exposicions i concursos d'àmbit social, local i nacional.

Ressorgeix l'equip de bàsquet, que guanya diversos títols. Desapareixen algunes activitats i en surten de noves; inauguració de les instal·lacions cinematogràfiques, secció futbolística, ensenyament de la sardana, classes nocturnes per a treballadors que ho necessiten, secció cultural Agora, que fa sessions de cine-fòrum, equip de ping-pong, que intervé en competicions oficials, excursions en autocar, visita al Santuari de Lourdes i pelegrinatge a Roma, Jocs Florals amb motiu el centenari (el 1966) i dels 125 anys de vida (el 1991) de l'entitat.

El 1965 la PASSIÓ ha cedit la torxa a una nova versió molt moderna, original del diaca permanent Josep Urdeix, amb el nom de *Crist Misteri*. El nou espectacle té molt d'èxit de cara al món teatral de fora de casa, però no aconsegueix entusiasmar la nostra gent, i no aguanta més de cinc anys. La Passió d'Horta, i també el que volia ser la seva modernització, s'han perdut per sempre més. El 1956 s'havia rebut de Roma la benedició del Sant Pare Pius XII per a tots els que intervenien en l'espectacle. Com una joia es guarda el Llibre d'Or de la Passió, amb comentaris elogiosos d'espectadors d'excepció, com Josep M. Folch i Torres, Enric Borràs, Lluís Millet, Carles Cardó, Tomàs Roig i Llop, Octavi Saitor, Pepeta Fornés, Lluís Masniera, Clovis Elmeric, Aureli Campmany i molts d'altres.

El mars de 1985 surt el núm. 1 del BUT-

LLETI del Centre.

En l'actualitat el Centre Parroquial d'Horta compta amb els següents seccions:

Teatre, amb grups infantil, juvenil, adults i veterans;

Cinema, amb projeccions de pel·lícules infantils i juvenils;

Esbart Folkloric per a totes les edats, preparatori, infantil, juvenil, cos de dansa i grup de pares; darrerament, vint dansaires del Cos de Dansa, acompanyats de la cobla La Principal del Vallès, han participat en el festival internacional de dansa de la ciutat noruega de Bergen;

Excursionisme, amb sortides mensuals en autocar d'un dia i extraordinàries de dos i tres dies;

Futbol Sala, amb competicions d'alevins, infantils i adults;

Grup Fotogràfic, amb reunions mensuals, tertúlies, concursos i exposicions i laboratori propi;

Tennis de Taula, amb equips federats infantil, juvenil, veterans, i un formidable equip de seniors que la darrera temporada s'ha guanyat l'ascens a primera nacional...

Orgull del Centre és actualment la secció de Manualitats, amb classes de treballs de bisuteria, brodat a mà, costura, dibuix artístic, pintura, català, frivolité, gimnàstica femenina, macramé, mitja, policromia, puntes de coixí, tall i confecció, estampació, ceràmica russa, ganxet, gravat de vidre; periòdicament es fan exposicions de treballs realitzats, que deixen bocabada a tota la gent del barri.

Darrerament s'han fet importants obres amb ampliació de l'estructura de l'edifici per donar lloc a dues noves grans sales, i, així, poder absorbir l'incessant moviment de les diverses seccions que es produeix tots els dies. A remarcar, per acabar, que, atreta per la grandiositat de l'escenari, la Banda Municipal hi efectua els seus assaigs des de fa un parell d'anys i sovinteja els seus concerts al Centre els diumenges al matí. L'entitat segeuixi la seva marca ascendent i les seves activitats són publicades al BUT-LLETI del Centre, que ha arribat ja al seu número 43 (Abril de 1995).

Pere Solé i Sans (Soci núm. 1)

Ha mort el nostre veí

El dia 26 de setembre morí cristianament en Joan Comas i Salvo, a l'edat de 40 anys. Al Cel sigui.

A les exèquies i a la missa que es varen celebrar el dia 4 d'octubre a la parròquia de Sant Joan d'Horta, hi assistírem com a amics i en representació del Centre Parroquial per dir-li l'últim adéu a ell i donar el nostre més sentit condol a l'esposa, mare, fill, germà i altres familiars.

Segur que el seu pare, en Josep — incansable treballador tan vinculat als Lluïsos d'Horta, que ja tenia l'herència de l'inoblidable Avi Comas—, li donà una forta abraçada de benvinguda dalt del Cel.

Nosaltres, des d'aquest portaveu dels Lluïsos, volem dir a en Joan que trobarem a faltar el seu somriure. I que mai podrem agrair-li prou la paciència que tingué —i que continuen tenint els seus familiars— per les molèsties que comporta ser veïns del local social d'una entitat com la nostra.

Jordi Toboso i Bosch

vivències

M'agrada viure la diada dels Reis

A casa nostra la diada dels Reis sempre ha estat un gran dia. Un dia reple d'il·lusions i d'alegries. D'una gran germanor viscuda ente tots: pares, fills, nores, gendres i néts.

A les nou del matí van arribant tots a casa nostra. Comencem fent un esmorzar de xocolata desfeta. A les deu s'obre la porta de l'habitació de davant, per veure quines

coses ens han portat els Reis. Hi entrem per ordre d'edat: del més petit al més gran. Alegries i sorpreses... També el germà invisible: Consisteix en què cadascun de nosaltres, a partir de la majoria d'edat, és el patge que porta un obsequi dels Reis a la persona que li ha tocat per sorteig (que fem el dia de Nadal).

Ningú no sap qui és el patge que li ha portat el regal de Reis. Però, al final, després de les investigacions de tots, es descobreix, i, naturalment, estem molt contents i fem molta gresca i xirinola. Després, anem tots a casa de cada fill o filla a recollir-hi, plens de curiositat, els obsequis, gaudint de l'alegria que omple els cors de grans i petits en comprovar la generositat dels Reis.

Jo, personalment, recordo, en aquest bell dia, la història del Rei blanc, del mag Melcior, que no fa gaire temps em varen contar de la següent manera:

L'expliquen dos senyors. Un diu que l'aventura de Melcior és fàcil; l'altre diu que la gesta de Melcior és molt difícil. Comença el diàleg entre els dos senyors amb el títol:

Melcior s'en va a l'Oest

Vostè diu que és fàcil. Bé; doncs faci la prova. Un bon dia, a l'hora de dinar, faci cara ben seriosa, begui un glop de vi, deixi el got amb força sobre la taula i digui:

—Me'n vaig a l'Oest.

Al principi no passarà res. Els seus estimats el miraran una mica estranyats, però seguiran menjant. Després d'uns moments, una afectuosa veu femenina trencarà el silenci:

—Estimat meu, treballes massa... Passes la nit vetllant mirant les estrelles, estudiant i fent els teus pergamins... Has de descansar; ja fa massa temps que noto que el teu sistema nerviós...

—Camàndules! —hauràs de dir, traient forces de flaquesa—. ¡He dit que me'n vaig a l'Oest i me'n vaig a l'Oest, així com em dic Melcior!

—Doncs jo vindré amb tu. Oi que m'hi portaràs?

—I jo també!
—I jo...!

—Nens, vosaltres, a callar! I fora d'aquí tots! —dirà, amb to tallant, la mateixa afectuosa veu femenina d'abans—. El vostre pare i jo hem de parlar a soles.

Vostè, que deia que era fàcil l'aventura de Melcior, digui'ns com es defensarà ara, a soles amb ella. A veure amb quina cara li explica a ella que ha d'anar-se'n a Judea, una regió quasi desconeguda, a més de dos mesos de camí al llarg del desert.

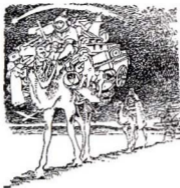
Vostè, que sap què és un viatge al desconegut, ple de perills, del qual no és gaire segur que en torni viu; vostè, que té una esposa estupenda i uns fills encantadors, i un palau i unes terres, i una magnífica biblioteca de pergamins i un telescopi i quatre camells i cinquanta bous i set-cents cinquanta ovelles...

Vostè, que diu que la gesta de Melcior fou fàcil, a veure com té cor i coratge per deixar tot això per l'aventura d'anar-se'n a l'Oest a cavall d'un camell que caminarà pel desert en un terrible viatge de més de dos mesos, exposat a les feres, als saljadors, al tifus i al cólera.

¿Ha pensat amb quina cara li explicarà a ella que vostè ha rebut en somnis una crida del Cel, i que ha vist una estrella més grossa i que ha de seguir aquella estrella per trobar un Nen que acaba de néixer allí, un Nen que és Rei?...

Es clar, vostè s'interromp, perquè ella li agafa el cap amb les mans, el mira, el mira..., i es posa a plorar amb l'amarguesa inigualable d'una esposa que veu que el seu espòs ha perdut la raó..., i se li penja al coll, i crida, i sanglota...

Vostè segueix dient que se'n va a l'Oest.

Per damunt de tot. Perquè sap que ningú el comprendrà, però sap que aquesta és la voluntat de Déu.

Vostè, que diu que la feta de Melcior fou fàcil, defaci's de la seva esposa, deixi-la sanglotant, estirada a terra, i baixi a la quadra a preparar el camell més fort.

Després vagi apilant tot el necessari per aquest viatge que Déu sap quan

durarà. No s'oblidi de res: ni de les flassades, ni dels dàtils secs, ni de les figues seques, ni de les cantimplores de l'aigua, ni de la destal de tallar llenya, ni del punyal per a defensar-se.

I, mentre vostè prepara tot això, vegi que passen sanglotant com magdalenes els de casa i que els seus fills segueixen l'operació i arriba a les seves oïdes l'explicació que la seva nena més petita (aquesta preciositat que vostè està a punt d'abandonar miserablement) està donant a un amic de la família que pregunta què passa:

—... És que el pare i la mare han renyit, i ara el pare se'n va per sempre.

I ara, a vostè, li puja de dintre un bram, i està a punt d'engagar-ho tot a rodar i de dir que a l'Oest hi vagi sa tia... Però, no; vostè sap que aquesta és la voluntat de Déu, i que els mandats de Déu s'han de complir personalment.

I vostè, "com es diu Melcior", continua apilant dàtils secs i empassant-se saliva, i armant-se de coratge. I, amb aquestes, arriba el metge (cridat urgentment per la seva amantíssima esposa).

I el metge, que és un mag com vostè, llest, lletrat, del mateix club, i amicot, entra *como Pedro por su casa*, fins a la quadra, on vostè és amb el camell, i ve com aquell que res, en *plan campechano*, dient:

—Carai, Melcior, et trobo més fort que mai. Estàs de juerga, oi? No m'ho diguis: és un *plan camell*!... —I parla que parla.

I vostè ha d'aguantar que li prengui el pols i que li faci treure la llengua i que li miri el blanc dels ulls i que li posi l'orella al pit... I, sobretot, ha d'aguantar vint minuts de psicoanàlisi, en què li pregunta coses que passen ja de la ratlla. I tot, per comprovar si vostè està boig.

—El que tu necessites, Melcior, és menys estudi i més descans. —I el doctor s'acomoda, posant-li paternalment la mà sobre l'espatlla.

—El que jo necessito és!... —respon vostè, amb una certa entonació. I nosaltres no entenem la seva última paraula que, "com es diu Melcior!", ha pronunciat ens sanscrit.

I vostè, senyor, amb aquestes dades, ja es deu adonar que, per complir la voluntat de Déu, com Melcior i com tants d'altres Melciors i Melciores de la història, s'ha de mossegar les entranyes i empassar-se les llàgrimes i passar per idiota.

Però encara no hem acabat. Segueixi, senyor, fent de Melcior; vostè, que deia que l'assumpte de Melcior era fàcil.

L'endemà llevi's ben aviat i carregui el camell amb l'acompanyament deliciós dels últims gemecs i les darreres súpliques dels éssers estimats.

Després tregui el cofre de l'or que oferirà al Nen i carregui'l també en el camell. Ja veurà l'escàndol que armarà la seva esposa quan vegi que s'emporta el cofre. Ja veurà com crida davant de tot el veïnat que els deixa a la misèria, a ella i als seus fills, i els diu que en el cofre s'emporta vostè tot el que tenien, tot i que ella sap molt bé que li ha deixat a casa catorze cofres com aquest.

Veurà com, ara que han vist que s'emporta un cofre, als crits d'ella s'uneixen amb

força irresistible les protestes indignades de les ties, els cosins, els sogres i les cunyades, que abans havien plorat molt però en silenci.

Però vostè arriï el camell, i, ferm, cap a l'Oest! "Com s'anomena Melcior".

No sap si tornarà viu. Darrera deixa tot el més estimat que té en aquest món. I el més terrible és que encara sent, en la llunyania, el comiat dels éssers estimats:

—Espòs infidel! Mal pare!...

I en Melcior segueix cap a l'Oest, endinsant-se en el desert, mentre l'amarguesa li penetra dins l'ànima... I tot, per complir la voluntat de Déu, que el cridava cap a l'Oest.

Fàcil—vostè deia—, és fàcil complir la voluntat de Déu, quan a un se li destrossa l'ànima per allò que més estima, i quan els altres el tenen per canalla i idiota. És fàcil—segons vostè—, per en Melcior, anar-se'n a l'Oest. També li deura semblar fàcil el que feren tots els altres Melciores i Melciores que tantes vegades feren l'idiota per complir la voluntat de Déu.

L'un—estúpid d'ell—, donant als pobres el vint per cent dels seus ingressos. L'altra—ximpleta d'ella—, fent-se monja missionera de la caritat, per tenir cura d'aquells que no ploren perquè ja no tenen llàgrimes! (I tan bonica que era, aquella noia!) L'altre—idiota d'ell—, dient en el consell d'administració que no era just repartir-se tants dividends mentre no s'apugessin els sous dels treballadors. I l'altre, i l'altra, i l'altre...

Gent que va saber complir la voluntat de Déu, malgrat tot. Com Melcior, que un dia es va assabentar que Déu volia que anés a l'Oest. I va dir: "Me'n vaig a l'Oest, com m'anomeno Melcior".

I se'n anà a l'Oest.

Com s'anomenava Melcior.

Joan Homar i Gibert

infantesa

Raconet del soci infantil

Embarbussament. – Carrega el carro, carreter, / que si tu el carregues, / jo ja el descarregaré.

Curiositats. – El nom més llarg que apareix en un certificat és: Rhoshan-distelly-neshiaunneveshenk Koyaanfquatsinty Williams. Nascut el 12/9/1984 a Beaumont, Texas, EUA.

– El 5 d'octubre del mateix any el seu pare va presentar augmentat el nom a 1.019 lletres i el cognom més curt a 36 lletres més.

– L'any 1926 un ascensor per anar a tres pisos i fer quatre parades tenia un cost de 12.000 pessetes.

Un misteri. – Hi havia un senyor que llegia molt correctament. Un dia el van trobar mort a casa seva amb un llibre a les

mans. El pobre home s'havia ofegat. Sabeu com li va passar?

Solució: Era un llibre sense punts ni comes. Com que l'home llegia tant correctament, sense saltar-se ni una coma, es fa ofegar per no respirar durant una bona estona.

Enigma. – En Marc i la Mireia són germans. En Marc té el doble de germanes que de germans. I la Mireia té el doble de germans que de germanes.

Solució: En total son quatre: dos nois i dues noies.

Jocs amb objectes reciclats

Tren de globus. – Els jugadors formaran un tren subjectant un globus entre cada dues persones i intentaran arrancar tots junts tanta estona com puguin sense que els globus caiguin.

Caçadors de serps. – Una persona arrosagarà una corda per terra mentre els altres "caçadors de serps" provaran d'agafar-la amb la mà. El que aconsegueixi "caçar-la", serà qui farà moure la "serp" la següent vegada.

La Junta Directiva i totes les
Seccions dels Llúissos d'Horta

us desitgen

Bon Nadal
i Felix Any Nou

Futbol. – Un partit especial. / *Porteries:* 2 briks de llet. / *Pilota:* 1 brik. / *Equips:* 2. / S'hi juga de la mateixa manera que es juga un partit normal.

Endevinalles. – Em veuràs mirant la lluna / i si contemples llençols. / Ja saps prou, lector, si vols / endevinar-me tot d'una.

(*El color blanc.*)

– Clic!, i és clar; / clic!, i és fosc. / Si no ho endevines / ets un gran talòs.

(*L'interruptor.*)

– Em diuen que sóc bo i sa i ningú no em vol menjar.

(*El sabó.*)

¿Voleu que en els propers números del BUTLLETÍ dels LLUÏSOS us expliqui més jocs amb coses que podem trobar a casa o al carrer? Fet.

És una manera d'aprofitar diaris, envasos, pinces de roba, neumàtics, etc., etc., i convertir-los en joguines.

Carmina

esbart folklòric

Trobada de dansaires veterans a Tuïr

El dia 13 d'octubre el Grup de Pares de l'Esbart participà en la trobada que periòdicament fan juntament amb altres Esbarts. En aquesta ocasió els amfitrions van ser El Dansaires Catalans de Tuïr (França). Hi van participar també l'esbart Sabadell Dansaire i l'Esbart Dansaire de Tarragona.

Al matí van fer una visita turística del Palau dels Reis de Mallorca, de Perpinyà, castell començat a construir pel rei Jaume I el Conqueridor el 1276. Va ser un recorregut per la història dels Països Catalans molt interessant.

Després d'un esplèndid àpat en un restaurant, els Esbarts van fer l'actuació en la seu dels Dansaires de Tuïr.

Unes antigues bodegues que el seu propietari va cèdir a l'entitat i que encara conserven l'olor tan característic del vi del país.

La ballada fou a l'alçada a què ens tenen acostumats els grups de veterans. La ponderació i el saber estar foren les qualitats que més van resaltar dels dansaires, a més de la bona sintonia que regnà en tot moment entre els participants.

El "bon rotllo" que porta el Grup de Pares és una de les característiques més destacades, ja que durant tot el dia el bon humor i la companyonia van ser el comú denominador del grup. Endavant!

D. Comas

El ballet

El Ballet és l'expressió d'alegria de tot un Poble Dedicat a la festa, al sol i al vent.

Catalans, aquesta dansa era tan noble,

Que abans la ballava tota la gent.

Aquests dansaires catalans continuen la tradició

Mantenint la flama viva de la il·lusió.

Joan Bosch (Tuïr)

Homenatge al mestre Castells

El dia 30 de novembre es va celebrar un acte d'homenatge al que va ser un prohom de la cultura popular a Horta, fundador i mestre de l'Esbart. Fou un acte que no podia faltar entre els del Cinquantè Aniversari de l'Esbart Folkloric d'Horta. Vam comptar amb l'estimable assistència del delegat de Benestar Social Sr. Freixas, del president del Foment Hortenc Sr. Martínez i del president dels Lluïsos Sr. Roig.

En Desideri Díez va glossar la figura del Sr. Castells d'una manera impecable, gairebé científica, explicant-ne diferents aspectes: la seva vida a Horta, la seva gran amistat amb els mestres Joan Rigall i Aureli Campmany, que l'impulsaren a formar part d'aquest món de la cultura popular i a pertànyer a diverses entitats, com l'Orfeó Català i l'Esbart Folkloric de Catalunya, i, com a conseqüència, a implantar els ballets a Horta, col·laborant amb el Foment Hortenc i, més tard, amb el Centre Parroquial, en la formació de dansaires i en la fundació de l'Esbart Folkloric d'Horta.

Tota una vida dedicada a la investigació i recerca de la nostra Cultura, que li valgué reconeixements i premis importants.

La seva obra està dipositada en el departament de Cultura de la Generalitat.

En Ferran Bayès va fer-nos una breu però sentida pinzellada del Mestre. Des del punt de vista d'alumne seu i dansaire de l'Esbart, ens va contar diverses anècdotes d'actuacions, assaïjos, etc., en les primeres èpoques. Va rememorar aspectes humans de la seva estada com a mestre i fundador de l'Esbart, destacant sempre el seu tarannà i el seu tracte dels deixebles que el van estimar i avui encara el recorden amb respecte i enyorança.

La Mercè Saló, vicepresidenta de l'Esbart actual, va posar èmfasi en la responsabilitat de ser els hereus d'una figura important en el món de la dansa popular. Va dir que, si bé els ballets han evolucionat molt en tots els aspectes, l'empremta del Mestre encara perdura en l'Esbart i que la seva obra és recordada arreu, sobretot a Horta.

D. Comas

Nadal a l'Esbart

Novembre 1996. Les actuacions del mes de novembre han estat les següents:

Diumenge 17. El Cos de Dansa realitzà un recital extraordinari al Foment Hortenc. Fou amb motiu de la Festa Anyal d'Exaltació del Foklore Català. La gala comptà amb l'acompanyament musical de la cobla La Principal de Terrassa. El president del Foment lliurà una bonica placa al nostre president, en Francesc Penalba, pel 50è aniversari de l'Esbart i com a mostra d'agraïment i reconeixement de la recíproca col·laboració i amistat.

Diumenge 24. El Grup de Pares intervingué en el Festival del Nord Cultural, al Centre, amb dues belles danses.

Desembre 1996. L'Esbart prepara amb molta il·lusió i dedicació el Festival de Nadal, així com l'original escenificació dels Pastorets que, si a Déu plau, es representaran al Centre els dies 21 i 22 de desembre.

Dissabte 21. Recital de la Coral d'Horta i Pastorets.

Diumenge 22. Festival de Nadal, amb tots els grups de l'Esbart i Pastorets.

Dimarts 31. Al matí, al Saló de la Infància, amb els grups Preparatori i Infantil.

Gener 1997. Participació de la Roda d'Esbarts, amb els grups Infantil i Juvenil, el dia 26 de gener, al Centre Catòlic de Gràcia. El 16 de febrer, al Centre Catòlic de l'Hospitalet, i el 9 de març, al nostre Centre Parroquial.

S'està preparant el Festival de Cloenda d'actes del Cinquantenari sota el tema *Bugaderes*. Possiblement, serà el mes de febrer, al Centre.

I, per finalitzar, tres notícies luctuoses: el traspàs del president de l'Agrupament d'Esbarts Dansaires, Antoni Serra; l'òbit del nostre amic i ex-dansaire Josep M. Castells, fill del fundador de l'Esbart, i la mort de Pere Casals i Gausachs, també antic dansaire del nostre Esbart.

Per a ells, les nostres pregàries i record. Per a les seves famílies, el nostre condol.

Un any més tenim Nadal a les portes. Serà el Nadal del 50è aniversari, el Nadal de l'Esbart, perquè entre tots hem fet de l'Esbart una llar d'amor i amistat.

La Junta, els dansaires i els amic volem desitjar a tothom un Bon Nadal i que l'Infant Jesús sigui el centre dels nostres cors.

Albert Maymó

coordinació

Cinquanta i deu

Potser algun lector d'aquest BUTLLETÍ ha notat que l'exemplar que té a les mans porta el número 50. Cinquanta és una xifra que fa certa patxoca. A molta gent els fa pensar en les noces d'or.

Però si el número 50 és present a la portada i al peu de cada pàgina de la publicació, enlloc no s'indica que ja fa (o només fa) 10 anys que em van fixar per a fer la feina de coordinador.

—Ah, sí? I què? ¿Estàs content de fer aquesta tasca? —em pregunta un lector imaginari.

Sí i no. Tinc moments de tots. Reconec que sóc un coordinador ben "atípic", i que, de retop, aquesta publicació és molt més "atípica" que la majoria de les revistes...

—Què vols dir, amb això?

Doncs que les revistes professionals tenen un cos de redacció. Que cada redactor sap de què ha d'escriure, de quan espai disposa i quin dia ha de lliurar la feina... Les revistes d'aficionats bastant com cal també tenen cos de redacció...

—¿Vols dir que aquesta no en té, de cos de redacció?

Aquest BUTLLETÍ és com un petit miracle que es produeix cada tres mesos. No té cap director pròpiament dit. Ve a ser com un pi de dues branques principals que donen vida a l'arbre, però que en té d'altres, de branques, que també donen fruit però no sempre. Això em recorda el capítol d'un llibre que —en fotocòpia— tinc per aquí i que parla de les revistes de comarca, de poble, de barriada... i que diu, entre altres coses:

"Les revistes locals van a cavall d'una o dues persones: el director i el cap de redacció. No té res d'extraordinari que el director sigui el cap de redacció, el col·laborador principal, el corrector, l'administrador, el financer i el qui rep les bufetades, si n'hi ha alguna a repartir..."

—¿Per això aquest BUTLLETÍ no té director?... Per si hi ha bufetades?...

Home, no; no és per això... Continuam re-

passant aquell capítol fotocopiats d'un llibre...:

"Els intel·lectuals, normalment, estan contra la revista. El motiu és senzillíssim: la troben dolenta i no perdonen que no se li hagi consultat com fer-la millor [...]. Hi ha quatre o cinc honoroses excepcions: els intel·lectuals que de tant en tant utilitzen la revista per a donar a conèixer als seus veïns les seves habilitats literàries i el seu enginy [...]. El poeta local està ofès perquè no li van publicar una poesia. L'historiador local està enutjat perquè li van mutilar bàrbarament un article sobre els seus avantpassats."

Però tot això va per les revistes de poble o de barriada, i no és gaire aplicable al butlletí que s'envia als socis del Centre Parroquial d'Horta. Perquè, per exemple, els col·laboradors d'aquesta publicació no patim cap mena d'angúnia pecuniària, com els de les anomenades revistes locals...

"Les revistes locals tenen un problema econòmic permanent, una elaboració dificultosa i, la majoria de les vegades, un públic dispendent. Solen ésser revistes amb una vida lènguida, amb un pansida vitalitat que, a vegades, coneix moments d'eufòria seguits d'una depressió malenconiosa [...]."

—Abans has parlat de pi de dues branques principals. ¿Quines són aquestes branques?

Em referia al senyor Pere Solé i a la senyora Dora Serra, puntals del BUTLLETÍ des del primer dia.

El senyor Solé, amb els seus saborosos "records" (50, comptant el d'aquest número) de temps pretèrits, i la senyora Serra, amb les seves atinades preguntes als entrevistats, omplen bona part de la revista i proporcionen valuosa informació sobre el passat, llunyà o relativament immediat (perquè els interrogats cada vegada són més joves), d'aquesta santa casa.

Però la senyora Serra és també l'autora de molts articles de tota mena (alguns, signats amb pseudònim) relatius, principalment, a les activitats de la casa. A més, és qui procura que els altres col·laboradors més o menys espontanis facin la seva feina.

—I els altres col·laboradors, qui són?

Si donem una ullada als 49 números publicats (abans d'aquest), remarcarem que la salutació de la portada del primer anava signada pel senyor Ferran Solé i Sans (a.C.s.), llavors (març-abril 1985) president. I veurem

que el senyor Enric Roig, el president següent i també actual, té publicades força comunicacions de la junta directiva; moltes d'elles signades, modestament, amb pseudònim.

No puc deixar de recordar, amb melangia, els modèlicament redactats "sermons" de mossèn Xavier Roselló i Rosselló, sota el títol de secció d'*Estil cristià*. Dites "plàtiques" les podem trobar en els números 2 a 28 (de maig-juny de 1985 a març de 1991).

—Hi ha més col·laboradors, suposo...

Tenim un nou consiliari: Antoni Palom, germà de les Escoles Cristianes.

Les cròniques dels viatges turístics les signen bastants autors: Dora Serra (amb el pseudònim de Roda-soques), Jaume Puig i Ginestet (En Pau), Joan Olivé, Ramon Guasch, Pilar Martí, Francesca Noguera... Les cròniques esportives i els informes de la secció fotogràfica sol signar-los Pere Solé i Serra, i les relatives a l'Esbart Folkloric, Albert Maymó i Daniel Comes.

La senyora Serra invita els seus alumnes de català de la secció de Manualitats a escriure petits textos literaris, que publiquem amb molt de gust. I trobem a faltar aquells escrits sobre teatre que elaborava la senyora Erènia Font.

Disposem, ara, d'una secció dedicada als més petits de la casa, als socis infantils, preparada per Carmina.

Entre els col·laboradors esportanics que de vegades ens fan arribar algun text hi ha els

senyors Joan Martínez i Menages (soci núm. 2), Antoni Caminal i Serret, Jordi Toboso i Bosch...

Ara fa un any, tinguérem una entrevista-dora "suplent" —Helena Soriano i Pons— qui entrevistà, justament, l'entrevistadora oficial.

Des de fa quatre Nadals, ens deixa publicar mostres de la seva vena poètica el senyor Joan Bartroli i Bonany. Des de fa dos anys, ens explica les seves "vivències" el senyor Joan Homar i Gibert...

—I el coordinador..., què fa?

Doncs el coordinador copia tots els textos amb un senzill ordinador, corregint-ne, sobre la marxa, aquells petits errors de redacció que ell troba que contenen (és a dir, afegint-hi algun punt o treient-ne alguna coma) i, un cop acabada la recopilació de material, el porta a la impremta (que, per cert, ara és a Esplugues) dins d'un disquet informàtic, junt amb les fotografies que cal reproduir a part per il·lustrar els textos, i... i, de vegades, per acabar d'omplir el número, es permet el luxe de teclejar algun text inofensiu com ara aquest.

—És ben poqueta cosa.

Sí. I el resultat és el que veiem: molt clàssic; massa clàssic, diuen els crítics. Per això, aquest coordinador sexagenari i poc inspirat es pregunta de tant en tant si no hi hauria algun coordinador jove i ple d'idees que volgués prendre-li la feina de les mans...

Manel Gausachs i Mari

+ =
Catalunya,
un país solidari

Moltes associacions t'estan esperant. Truca'ns
900 300 500

O vine a la Direcció General d'Acció Cívica o a l'Oficina de Benestar Social més propera.

Generalitat de Catalunya